శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే త్ర్యశీతితమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే త్ర్యశీతితమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
తథానుగృహ్య భగవాన్ గోపీనాం స గురుర్గతిః।
యుధిష్ఠిరమథాపృచ్ఛత్ సర్వాంశ్చ సుహృదోఽవ్యయం ॥ **1** ॥

త ఏవం లోకనాథేన పరిపృష్టాః సుసత్కృతాః।
ప్రత్యూచుర్హృష్టమనసస్తత్పాదేక్షాహతాంహసః ॥ **2** ॥

కుతోఽశివం త్వచ్చరణాంబుజాసవం
మహన్మనస్తో ముఖనిఃసృతం క్వచిత్।
పిబంతి యే కర్ణపుటైరలం ప్రభో
దేహంభృతాం దేహకృదస్మృతిచ్ఛిదం ॥ **3** ॥

హిత్వాఽఽత్మధామవిధుతాత్మకృతత్ర్యవస్థ -
మానందసంప్లవమఖండమకుంఠబోధం।
కాలోపసృష్టనిగమావన ఆత్తయోగ -
మాయాకృతిం పరమహంసగతిం నతాః స్మ ॥ **4** ॥

ఋషిరువాచ
ఇత్యుత్తమశ్లోకశిఖామణిం జనే -
ష్వభిష్టువత్స్వంధకకౌరవస్త్రియః।

సమేత్య గోవిందకథా మిథోఽగృణం -
స్త్రిలోకగీతాః శృణు వర్ణయామి తే ॥ **5** ॥

ద్రౌపద్యువాచ
హే వైదర్భ్యచ్యుతో భద్రే హే జాంబవతి కౌసలే।
హే సత్యభామే కాలింది శైబ్యే రోహిణి లక్ష్మణే ॥ **6** ॥

హే కృష్ణపత్న్య ఏతన్నో బ్రూత వో భగవాన్ స్వయం।
ఉపయేమే యథా లోకమనుకుర్వన్ స్వమాయయా ॥ **7** ॥

రుక్మిణ్యువాచ
చైద్యాయ మార్పయితుముద్యతకార్ముకేషు
రాజస్వజేయభటశేఖరితాంఘ్రిరేణుః।
నిన్యే మృగేంద్ర ఇవ భాగమజావియూథాత్
తచ్ఛ్రీనికేతచరణోఽస్తు మమార్చనాయ ॥ **8** ॥

సత్యభామోవాచ
యో మే సనాభివధతప్తహృదా తతేన
లిప్తాభిశాపమపమార్ష్టుముపాజహార।
జిత్వర్క్షరాజమథ రత్నమదాత్ స తేన
భీతః పితాదిశత మాం ప్రభవేఽపి దత్తాం ॥ **9** ॥

జాంబవత్యువాచ
ప్రాజ్ఞాయ దేహకృదముం నిజనాథదేవం
సీతాపతిం త్రిణవహాన్యమునాభ్యయుధ్యత్।
జ్ఞాత్వా పరీక్షిత ఉపాహరదర్హణం మాం
పాదౌ ప్రగృహ్య మణినాహమముష్య దాసీ ॥ **10** ॥

కాలింద్యువాచ
తపశ్చరంతీమాజ్ఞాయ స్వపాదస్పర్శనాశయా ।
సఖ్యోపేత్యాగ్రహీత్ పాణిం యోఽహం తద్గృహమార్జనీ ॥ **11** ॥

మిత్రవిందోవాచ
యో మాం స్వయంవర ఉపేత్య విజిత్య భూపాన్
నిన్యే శ్వయూథగమివాత్మబలిం ద్విపారిః ।
భ్రాతౄంశ్చ మేఽపకురుతః స్వపురం శ్రియౌక -
స్తస్యాస్తు మేఽనుభవమంఘ్ర్యవనేజనత్వం ॥ **12** ॥

సత్యోవాచ
సప్తోక్షణోఽతిబలవీర్యసుతీక్ష్ణశృంగాన్
పిత్రా కృతాన్ క్షితిపవీర్యపరీక్షణాయ ।
తాన్ వీరదుర్మదహనస్తరసా నిగృహ్య
క్రీడన్ బబంధ హ యథా శిశవోఽజతోకాన్ ॥ **13** ॥

య ఇత్థం వీర్యశుల్కాం మాం దాసీభిశ్చతురంగిణీం ।
పథి నిర్జిత్య రాజన్యాన్ నిన్యే తద్దాస్యమస్తు మే ॥ **14** ॥

భద్రోవాచ
పితా మే మాతులేయాయ స్వయమాహూయ దత్తవాన్ ।
కృష్ణే కృష్ణాయ తచ్చిత్తామక్షౌహిణ్యా సఖీజనైః ॥ **15** ॥

అస్య మే పాదసంస్పర్శో భవేజ్జన్మని జన్మని ।
కర్మభిర్భ్రామ్యమాణాయా యేన తచ్ఛ్రేయ ఆత్మనః ॥ **16** ॥

లక్ష్మణోవాచ
మమాపి రాజ్ఞ్యచ్యుతజన్మకర్మ
శ్రుత్వా ముహుర్నారదగీతమాస హ ।

చిత్తం ముకుందే కిల పద్మహస్తయా
వృతః సుసమ్మృశ్య విహాయ లోకపాన్ ॥ **17** ॥

జ్ఞాత్వా మమ మతం సాధ్వి పితా దుహితృవత్సలః।
బృహత్సేన ఇతి ఖ్యాతస్తత్రోపాయమచీకరత్ ॥ **18** ॥

యథా స్వయంవరే రాజ్ఞి మత్స్యః పార్థేప్సయా కృతః।
అయం తు బహిరాచ్ఛన్నో దృశ్యతే స జలే పరం ॥ **19** ॥

శ్రుత్వైతత్ సర్వతో భూపా ఆయయుర్మత్పితుః పురం।
సర్వాస్త్రశస్త్రతత్త్వజ్ఞాః సోపాధ్యాయాః సహస్రశః ॥ **20** ॥

పిత్రా సంపూజితాః సర్వే యథావీర్యం యథావయః।
ఆదదుః సశరం చాపం వేద్ధుం పర్షది మద్ధియః ॥ **21** ॥

ఆదాయ వ్యసృజన్ కేచిత్ సజ్యం కర్తుమనీశ్వరాః।
ఆకోటి జ్యాం సముత్కృష్య పేతురేకేఽమునా హతాః ॥ **22** ॥

సజ్యం కృత్వా పరే వీరా మాగధాంబష్ఠచేదిపాః।
భీమో దుర్యోధనః కర్ణో నావిందంస్తదవస్థితిం ॥ **23** ॥

మత్స్యాభాసం జలే వీక్ష్య జ్ఞాత్వా చ తదవస్థితిం।
పార్థో యత్తోఽసృజద్ బాణం నాచ్ఛినత్ పస్పృశే పరం ॥ **24** ॥

రాజన్యేషు నివృత్తేషు భగ్నమానేషు మానిషు।
భగవాన్ ధనురాదాయ సజ్యం కృత్వాథ లీలయా ॥ **25** ॥

తస్మిన్ సంధాయ విశిఖం మత్స్యం వీక్ష్య సకృజ్జలే।
ఛిత్త్వేషుణాపాతయత్తం సూర్యే చాభిజితి స్థితే ॥ **26** ॥

దివి దుందుభయో నేదుర్జయశబ్దయుతా భువి।
దేవాశ్చ కుసుమాసారాన్ ముముచుర్హర్షవిహ్వలాః ॥ **27** ॥

తద్ రంగమావిశమహం కలనూపురాభ్యాం
పద్భ్యాం ప్రగృహ్య కనకోజ్జ్వలరత్నమాలాం।
నూత్నే నివీయ పరిధాయ చ కౌశికాగ్ర్యే
సవ్రీడహాసవదనా కబరీధృతస్రక్ ॥ **28** ॥

ఉన్నీయ వక్త్రమురుకుంతలకుండలత్వి -
డ్గండస్థలం శిశిరహాసకటాక్షమోక్షైః।
రాజ్ఞో నిరీక్ష్య పరితః శనకైర్మురారే -
రంసేఽనురక్తహృదయా నిదధే స్వమాలాం ॥ **29** ॥

తావన్మృదంగపటహాః శంఖభేర్యానకాదయః।
నినేదుర్నటనర్తక్యో ననృతుర్గాయకా జగుః ॥ **30** ॥

ఏవం వృతే భగవతి మయేశే నృపయూథపాః।
న సేహిరే యాజ్ఞసేని స్పర్ధంతో హృచ్ఛయాతురాః ॥ **31** ॥

మాం తావద్ రథమారోప్య హయరత్నచతుష్టయం।
శార్ఙ్గముద్యమ్య సన్నద్ధస్తస్థావాజౌ చతుర్భుజః ॥ **32** ॥

దారుకశ్చోదయామాస కాంచనోపస్కరం రథం।
మిషతాం భూభుజాం రాజ్ఞి మృగాణాం మృగరాడివ ॥ **33** ॥

తేఽన్వసజ్జంత రాజన్యా నిషేద్ధుం పథి కేచన।
సంయత్తా ఉద్ధృతేష్వాసా గ్రామసింహా యథా హరిం ॥ **34** ॥

తే శార్ఙ్గచ్యుతబాణౌఘైః కృత్తబాహ్వంఘ్రికంధరాః।
నిపేతుః ప్రధనే కేచిదేకే సంత్యజ్య దుద్రువుః ॥ **35** ॥

తతః పురీం యదుపతిరత్యలంకృతాం
రవిచ్ఛదధ్వజపటచిత్రతోరణాం।

కుశస్థలీం దివి భువి చాభిసంస్తుతాం
సమావిశత్తరణిరివ స్వకేతనం ॥ **36** ॥

పితా మే పూజయామాస సుహృత్సంబంధిబాంధవాన్ ।
మహార్హవాసోఽలంకారైః శయ్యాసనపరిచ్ఛదైః ॥ **37** ॥

దాసీభిః సర్వసంపద్భిర్భటేభరథవాజిభిః ।
ఆయుధాని మహార్హాణి దదౌ పూర్ణస్య భక్తితః ॥ **38** ॥

ఆత్మారామస్య తస్యేమా వయం వై గృహదాసికాః ।
సర్వసంగనివృత్త్యాద్ధా తపసా చ బభూవిమ ॥ **39** ॥

మహిష్య ఊచుః
భౌమం నిహత్య సగణం యుధి తేన రుద్ధా
జ్ఞాత్వాథ నః క్షితిజయే జితరాజకన్యాః ।
నిర్ముచ్య సంసృతివిమోక్షమనుస్మరంతీః
పాదాంబుజం పరిణినాయ య ఆప్తకామః ॥ **40** ॥

న వయం సాధ్వి సామ్రాజ్యం స్వారాజ్యం భౌజ్యమప్యుత ।
వైరాజ్యం పారమేష్ఠ్యం చ ఆనంత్యం వా హరేః పదం ॥ **41** ॥

కామయామహ ఏతస్య శ్రీమత్పాదరజః శ్రియః ।
కుచకుంకుమగంధాఢ్యం మూర్ధ్నా వోఢుం గదాభృతః ॥ **42** ॥

వ్రజస్త్రియో యద్ వాంఛంతి పులింద్యస్తృణవీరుధః ।
గావశ్చారయతో గోపాః పాదస్పర్శం మహాత్మనః ॥ **43** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం
సంహితాయాం దశమస్కంధే ఉత్తరార్ధే త్ర్యశీతితమోఽధ్యాయః ॥